ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
MARCO DARMON
της 8ης Οκτωβρίου 1985 *

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στις 14 Φεβρουαρίου 1985, η εταιρία Cockerill-Sambre κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 36, δεύτερη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, προσφυγή περί ακυρώσεως της ατομικής αποφάσεως C(84) 1958/1, την οποία έχει εκδώσει στις 19 Δεκεμβρίου 1984 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Με την απόφαση αυτή η Επιτροπή επέβαλλε στην Cockerill-Sambre πρόστιμο 620 570 ECU κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 58 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, λόγω υπερβάσεως, κατά το πρώτο τρίμηνο 1983, των ποσοστώσεων παραγωγής που είχαν καθοριστεί με την απόφαση 1696/82/ΕΚΑΧ της Επιτροπής της 30ής Ιουνίου 1982.

Το ζήτημα που είναι σήμερα προς εξέταση δεν αφορά την ουσία αλλά το παραδεκτό της προσφυγής: πρέπει δηλαδή να κριθεί αν αυτή ασκήθηκε εντός της προθεσμίας που τάσσεται με το άρθρο 39, πρώτη παράγραφος, του Πρωτοκόλλου περί του Οργανισμού του Δικαστηρίου ΕΚΑΧ, δυνάμει του οποίου

« οι προσφυγές που προβλέπονται στα άρθρα 36 και 37 της Συνθήκης ασκούνται εντός προθεσμίας ενός μηνός που προβλέπεται στην τελευταία παράγραφο του άρθρου 33 ».

Η προθεσμία αυτή παρεκτείνεται κατά δύο ημέρες λόγω αποστάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 81 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου και το άρθρο 1 του παραρτήματος II του ίδιου κανονισμού.

Η Επιτροπή υπέβαλε ένσταση απαραδέκτου, με χωριστό δικόγραφο, σύμφωνα με το άρθρο 91 του κανονισμού διαδικασίας.

2. Προς στήριξη της ένστασής της, ισχυρίστηκε ότι

— η προσβαλλόμενη απόφαση κοινοποιήθηκε στις 9 Ιανουαρίου 1985 στην εταιρία Cockerill-Sambre, στην έδρα της στο Seraing·

— κατ' εφαρμογή των προαναφερομένων διατάξεων, η προσφυγή έπρεπε να είχε κατατεθεί στις 12 Φεβρουαρίου 1985 το αργότερο·

— η προσφυγή ασκήθηκε μόλις στις 14 Φεβρουαρίου 1985.

Η Επιτροπή, αναφερόμενη στη νομολογία του Δικαστηρίου, υπέμνησε ότι οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής αποτελούν διατάξεις αυστηρού δικαίου και απέκρουσε τον ισχυρισμό της προσφεύγουσας ότι η κοινοποίηση της επίδικης απόφασης έγινε μόλις στις 11 Ιανουαρίου 1985, στα γραφεία της των Βρυξελλών.

3. Προς αιτιολόγηση του τελευταίου αυτού ισχυρισμού της, η προσφεύγουσα προέβαλε το επιχείρημα ότι ναι μεν η έδρα της εξακολουθεί να βρίσκεται στο Seraing, αλλά η προεδρία, η γενική διεύθυνση και στη συνέχεια οι διοικητικές υπηρεσίες της εταιρίας μεταφέρθηκαν στις Βρυξέλλες από τον Ιούνιο 1984. Όλοι όσοι έχουν συνήθη αλληλογραφία με την εταιρία — μεταξύ των οποίων και η Επιτροπή — ειδοποιήθηκαν για τη μεταβολή αυτή με εγκύκλιο επιστολή της 29ης Μαΐου 1984.

Επειδή διαπίστωσε ότι η Επιτροπή δεν είχε λάβει υπόψη της την ειδοποίηση αυτή, η προ-

* Μετάφραση από τα γαλλικά.

σφεύγουσα, με ταυτόσημες επιστολές της 21ης Δεκεμβρίου 1984, τις οποίες απηύθυνε στην Επιτροπή, και συγκεκριμένα στον αντιπρόεδρο (Davignon) και στη ΓΔ III (γενική διεύθυνση χάλυβα), ζήτησε ρητά να της αποστέλλεται όλη η αλληλογραφία στις Βρυξέλλες, « προκειμένου να αποφευχθεί τυχόν απώλεια ή καθυστέρησή της στην έδρα της εταιρίας στο Seraing, και συγκεκριμένα να απευθύνεται στον τελικό αποδέκτη ή τον G. Paulus, ομάδα ποσοστώσεων, ο οποίος και θα τη διαβιβάζει στον αρμόδιο ». Οι επιστολές αυτές περιήλθαν στους αποδέκτες τους στις 3 Ιανουαρίου 1985.

Η αμφισβητούμενη απόφαση, την οποία απέστειλε η Επιτροπή με συστημένη επιστολή επί αποδείξει στις 8 Ιανουαρίου 1985, έφτασε στις 9 Ιανουαρίου 1985 στην έδρα της εταιρίας, από όπου, αφού υπογράφηκε το αποδεικτικό παραλαβής, διαβιβάστηκε περαιτέρω στα γραφεία της των Βρυξελλών με συστημένη επιστολή, που έφτασε εκεί την Παρασκευή 11 Ιανουαρίου 1985.

Κατά την εταιρία Cockerill-Sambre, κανένας κανόνας του κοινοτικού δικαίου δεν επιβάλλει οι αποφάσεις περί επιβολής προστίμου να κοινοποιούνται αποκλειστικά στην έδρα της οικείας επιχείρησης.

Εφόσον της ζητηθεί, πράγμα που από καμία διάταξη δεν απαγορεύεται, η Επιτροπή οφείλει να προβαίνει στις κοινοποιήσεις στις διευθύνσεις που της υποδεικνύει η αλληλογράφος της· αλλιώς, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 173, δεύτερη παράγραφος, εν τέλει, της Συνθήκης ΕΟΚ, η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής αρχίζει να υπολογίζεται από τη στιγμή που η ενδιαφερόμενη επιχείρηση λαμβάνει πράγματι γνώση της απόφασης.

Φρονώντας ότι κατέβαλε την απαιτούμενη επιμέλεια στη διαβίβαση στις Βρυξέλλες της επιστολής που είχε παραληφθεί στις 9 Ιανουαρίου 1985 στην έδρα της, η εταιρία Cockerill-Sambre υποστηρίζει ότι πρέπει να θεωρηθεί ότι πραγματική γνώση της απόφασης έλαβε μόλις στις 11 Ιανουαρίου 1985 και ότι, κατά συνέπεια, η προσφυγή ασκήθηκε την τελευταία ημέρα της νόμιμης προθεσμίας.

Επικουρικώς, η εταιρία ισχυρίζεται ότι, και αν ακόμη υποτεθεί ότι ορθώς η Επιτροπή προέβη στην κοινοποίηση στην έδρα της, πρέπει να της αντιταχθεί η ένσταση ότι λόγω της δικής της αμέλειας η προσφεύγουσα δεν έλαβε γνώση της απόφασης πριν από τις 11 Ιανουαρίου 1985.

4. Η Επιτροπή, στην οποία επιτράπηκε να απαντήσει γραπτώς, λόγω των νέων στοιχείων τα οποία ανέφερε η προσφεύγουσα, ενέμεινε στην παρεμπίπτουσα αίτησή της. Κατά την άποψή της, η κοινοποίηση είχε πραγματοποιηθεί νομίμως και ήταν ισχυρή και μάλιστα σύμφωνη με τον κανόνα της κοινής λογικής, κατά τον οποίο η κοινοποίηση αποφάσεως της Επιτροπής που απευθύνεται σε νομικό πρόσωπο πρέπει να γίνεται στην έδρα του, και αυτό κατά μείζονα λόγο όταν πρόκειται για απόφαση περί επιβολής οικονομικών κυρώσεων.

Επικουρικώς, η Επιτροπή ισχυρίστηκε ότι από την εγκύκλιο επιστολή της 29ης Μαΐου 1984 δεν ήταν δυνατό να συναγάγει ότι « υποχρεούνταν » να κοινοποιεί τις αποφάσεις της — και ιδίως τις αποφάσεις της περί επιβολής προστίμων — στη νέα διεύθυνση που αναφερόταν σ' αυτή. Πρόσθεσε ότι η επιστολή της 21ης Δεκεμβρίου 1984 δεν περιείχε περισσότερες διευκρινίσεις σχετικά και ότι εξάλλου η ημερομηνία παραλαβής της (3 Ιανουαρίου) συνέπιπτε σχεδόν με την ημερομηνία αποστολής της απόφασης (8 Ιανουαρίου), γεγονός που ανατρέπει τις μομφές που της αποδόθηκαν περί αμέλειας.

5. Το ερώτημα που τίθεται στην υπό κρίση υπόθεση είναι αν η Επιτροπή υποχρεούται να πραγματοποιεί την κοινοποίηση των αποφάσεών της στον τόπο που της υποδεικνύει ο αποδέκτης.

Φρονώ ότι η απάντηση πρέπει να είναι αρνητική. Η Επιτροπή θα μπορούσε ασφαλώς να συμμορφωθεί με μια τέτοια επιθυμία, δεν υποχρεούνταν όμως.

Με την απόφαση 209/83 (υπόθεση Ferriera Valsabbia SpA κατά Επιτροπής, απόφαση της 12ης Ιουλίου 1984, Συλλογή 1984, σ. 3089), το Δικαστήριο δέχτηκε ότι

« ... η αυστηρή εφαρμογή των κοινοτικών ρυθμίσεων περί των δικονομικών προθεσμιών ανταποκρίνεται στην απαιτούμενη ασφάλεια του δικαίου και στην ανάγκη αποφυγής κάθε διάκρισης ή αυθαίρετης μεταχείρισης κατά την απονομή της δικαιοσύνης » (σκέψη 14).

Ο κανονισμός διαδικασίας του Δικαστηρίου δεν ορίζει τον τρόπο με τον οποίο πραγματοποιούνται οι κοινοποιήσεις, για τις οποίες γίνεται λόγος στο άρθρο 81, παράγραφος 1, κατά το οποίο

« οι προθεσμίες ασκήσεως προσφυγής εναντίον πράξεως οργάνου αρχίζουν να τρέχουν, σε περίπτωση μεν κοινοποιήσεως, από την επομένη της ημέρας της κοινοποιήσεως της πράξεως... ».

Όπως όμως προκύπτει από τη νομολογία σας,

« η απόφαση κοινοποιείται προσηκόντως, κατά την έννοια της Συνθήκης (πρόκειται εν προκειμένω για τη Συνθήκη ΕΟΚ), εφόσον ανακοινωθεί στον αποδέκτη της και δοθεί σ' αυτόν η δυνατότητα να λάβει γνώση του περιεχομένου της » (υπόθεση 6/72, Europemballage και Continental Can κατά Επιτροπής, απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1973, Rec. σ. 215, σκέψη 10, σ. 241).

Στην υπόθεση 224/83 (Ferriera Vittoria κατά Επιτροπής, απόφαση της 30ής Μαΐου 1984, Συλλογή 1984, σ. 2349), το Δικαστήριο, αφού υπενθυμίζει τις διατάξεις του άρθρου 33, τρίτη παράγραφος, της Συνθήκης ΕΚΑΧ και του άρθρου 81, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασίας, που έχουν επίσης εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση, δέχτηκε ότι:

« στην υπό κρίση περίπτωση, η κοινοποίηση έγινε με συστημένη επιστολή επί αποδείξει παραλαβής..., πράγμα που επιτρέπει να προσδιοριστεί με βεβαιότητα η ημέρα ενάρξεως της εν λόγω προθεσμίας... » (σκέψη 9).

Έτσι, το Δικαστήριο, χωρίς να επιβάλλει κανένα τύπο για την κοινοποίηση, δέχτηκε ότι ο τύπος της συστημένης επιστολής επί αποδείξει παραλαβής ήταν πρόσφορος προς το σκοπό αυτό. Ούτε όρισε κανένα κανόνα σχετικά με τον τόπο της κοινοποίησης, εφόσον το ουσιώδες είναι ο αποδέκτης της κοινοποιούμενης απόφασης να λάβει πραγματικά γνώση της.

Στην προκειμένη περίπτωση, δεν υποστηρίζεται ότι η συστημένη επιστολή παραδόθηκε σε πρόσωπο μη εξουσιοδοτημένο να την παραλάβει. Είναι, επομένως, δυσχερές να γίνει δεκτό ότι μια κοινοποίηση που πραγματοποιείται στην έδρα μιας εταιρίας (δηλαδή στην κατοικία της) δεν της παρέχει τη δυνατότητα να λάβει γνώση της κοινοποιούμενης πράξης.

Αυτό που πρέπει να θεωρηθεί ως απλή προτίμηση, την οποία είχε δηλώσει η εταιρία Cockerill-Sambre ως προς τον τόπο κοινοποιήσεως των αποφάσεων δεν μπορεί, βάσει των εφαρμοστέων διατάξεων και της νομολογίας του Δικαστηρίου, να δημιουργήσει υποχρέωση της Επιτροπής, ούτε να έχει επίπτωση στις προθεσμίες. Πράγματι, η ασφάλεια του δικαίου επιτάσσει η ερμηνεία και η εφαρμογή των δικονομικών κανόνων να μην εξαρτάται από τα τυχαία στοιχεία της εσωτερικής οργάνωσης των οικείων επιχειρήσεων.

Η αυστηρή εφαρμογή της κοινοτικής ρύθμισης οδηγεί στη διαπίστωση ότι, στην υπό κρίση περίπτωση, εφόσον η κοινοποίηση της επίδικης απόφασης πραγματοποιήθηκε προσηκόντως στις 9 Ιανουαρίου 1985, η προθεσμία εντός της οποίας μπορούσε να προσβληθεί έληγε στις 12 Φεβρουαρίου 1985.

6. Επομένως, η προσφυγή που ασκήθηκε στις 14 Φεβρουαρίου 1985 πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να κριθεί απαράδεκτη.